

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Daňové aspekty půjček mezi společníkem a společnostmi

V praxi dochází často k přelévání finančních prostředků mezi společností a jejich společníky na základě aktuálních finančních potřeb. Mnohdy se tyto finanční toky formálně řeší prostřednictvím půjček, které mají dle okolností své daňové dopady z hlediska daně z příjmů. Typické situace budou rozebrány v následujícím textu.

Pojmy zápůjčka a úvěr

Na úvod je vhodné si krátce vysvětlit rozdíl mezi pojmy „zápůjčka“ a „úvěr“. V novém občanském zákoníku (dále jen „NOZ“) platném od roku 2014 byl pojem „půjčka“ nahrazen pojmem „zápůjčka“. Zápůjčka je charakterizována v ustanoveních § 2390 - § 2394 NOZ. Základní charakteristiky zápůjčky jsou následující:

- předmětem zápůjčky mohou být peníze i jiná věc,
- u zápůjčky může a nemusí být sjednán úrok,
- smlouva o zápůjčce nemusí být striktně písemná, může být i ústní.

Úvěrem se zabývají § 2395 - § 2400 NOZ. Základní ustanovení v § 2395 uvádí, že smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky. Základní charakteristiky úvěru lze tedy shrnout následovně:

- předmětem úvěru mohou být pouze peněžní prostředky, nikoliv věci,
- součástí smlouvy o úvěru je sjednání úroku,
- NOZ nepředepisuje způsob sjednání úvěru, takže může mít i ústní formu

Společník půjčuje peníze své společnosti

Pokud fyzická osoba (společník) půjčuje peněžní prostředky své společnosti, výše úroků by měla být v rozmezí mezi nulou až obvyklým úrokem na trhu. To vyplývá z ustanovení § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů (dále jen „ZDP“), kde je stanovena výjimka pro úroky nižší než tržně obvyklé. Pokud by byly uplatněny na půjčku vyšší úroky, nebylo by možné na straně společnosti uplatnit tyto úroky jako daňově uznatelný náklad. Současně platí, že daňově uznatelným nákladem společnosti se úroky stávají až v okamžiku, kdy jsou zaplacený.

U společníka, tedy věřitele, se vyplacený úrok stává zdanitelným příjmem a zakládá povinnost podat daňové přiznání. V praxi se někdy objevují mylné názory, že při vyplacení úroku je společníkovi stržena srážková daň - není tomu tak.

Velmi oblíbenou formou je poskytnutí bezúročných půjček společníkem do své vlastní obchodní společnosti. Výhodou z daňového hlediska je, že v takové situaci nenastávají žádné komplikované daňové dopady, jelikož je splněna výše uvedená výjimka v § 23 odst. 7 ZDP. Dlužník v případě nižšího než obvyklého úroku nemá povinnost přiznávat hodnotu mezi dohodnutým a obvyklým úrokem a nevzniká zde žádný nepeněžní příjem. Nejčastějším právním podkladem je smlouva o zápůjčce

peněžních prostředků společníka.

Pokud by společník poskytl společnosti úvěr, jednalo by již o zcela jinou situaci. Úvěr není možné sjednat bezúročně, v takovém případě by mezi smluvními stranami musel být sjednán úrok (na rozdíl od půjčky).

Společnost půjčuje peníze svému společníkovi

V tomto případě je nezbytné zajistit, aby snížení peněžních prostředků společnosti neomezila její chod a schopnost hradit své závazky vůči dodavatelům.

Úroky z půjčky poskytnuté společností svému společníkovi se považují za zdanitelný výnos společnosti a to i za předpokladu, že nebyly společníkem uhrazeny. Současně zde neplatí žádná výjimka jako v předchozí situaci, úrok by měl být sjednán v ceně obvyklé tak, jako by si ho mezi sebou sjednali dva nezávislé subjekty. V opačném případě by finanční úřad při daňové kontrole mohl společnosti zvýšit základ daně o rozdíl mezi sjednaným a obvyklým úrokem a doměřit daň. V případě sjednání úvěru společností a společníkem v tomto případě platí stejné podmínky.

Stanovení úroku v obvyklé (tržní) výši

Úroková sazba, potažmo úrok, by měl být v případě, že společnost půjčuje své peníze společníkovi, sjednán za podobných podmínek, jako by byl sjednán v běžných obchodních vztazích mezi dvěma nezávislými subjekty. Nejjednoduší způsob je pravděpodobně nechat si vypracovat nabídku od banky nebo jiného subjektu za podmínek a okolností, které jsou charakteristické v dané situaci. Následně lze takovou nabídkou od banky finančnímu úřadu prokázat, že sjednaný úrok je v ceně obvyklé (tržní).

Jak se úroky zdaňují?

Fyzická osoba (společník) zdaňuje přijaté úroky jako příjmy z kapitálového majetku podle § 8 ZDP, kde je platná sazba daně z příjmů 15 %. Právnická osoba (společnost) účtuje úroky do výnosů, které jsou součástí základu daně z příjmů právnických osob, obvykle na účet 662.

Ing. Jana Novotná,
daňová konzultantka

e-mail: novotojana@gmail.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)